

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายสมชาย พงษ์ธา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๖/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๒๐/๒๕๕๐

วันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายพงษ์ศักดิ์ มะลิเย่ม ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายพงษ์ศักดิ์ มะลิเย่ม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ จงใจไม่ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ส่งคำร้อง
ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ กรณีนายพงษ์ศักดิ์ มะลิเย่ม ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓
ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ในปีงบประมาณ

ที่ผ่านมาไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการมีรายได้รวมทั้งสิ้น ๓๘๑,๖๖๔,๔๕๑.๐๕ บาท จึงมีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้องแล้วเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ตามลำดับ แต่เมื่อครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีภายในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบดังกล่าว

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบดังกล่าวรวม ๓ ฉบับ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๐๔๖๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๐๕๑๕ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๑๗๕๕ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาตามทะเบียนราษฎรของผู้ถูกร้อง ปรากฏว่าหนังสือฉบับที่ ๑ มีผู้ลงลายมือชื่อรับแทนระบุว่ามีความเกี่ยวพันในฐานะหลาน แต่ลายมือชื่อดังกล่าวอ่านไม่ออก ฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ นางสาวชุตติกาญจน์ ชื่นเจริญทรัพย์ และนางมาลัย แสนจินดา เป็นผู้รับไว้ตามลำดับ แต่ผู้ถูกร้องมิได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบแต่อย่างใด

ต่อมาผู้ร้องได้มีคำสั่งเรียกนางสาวชุตिकाญจน์ ชื่นเจริญทรัพย์ นางมาลัย แสนจินดา และผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งบุคคลดังกล่าวให้ถ้อยคำดังนี้

๑. นางสาวชุตिकाญจน์ ชื่นเจริญทรัพย์ ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นภรรยาของผู้ถูกร้อง แต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส และเป็นผู้รับหนังสือเตือนฉบับลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ หลังจากรับหนังสือแล้วได้นำไปวางไว้บนโต๊ะเอกสารของผู้ถูกร้องโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ

๒. นางมาลัย แสนจินดา ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นอาของผู้ถูกร้องและเป็นผู้รับหนังสือเตือนฉบับลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ ได้นำไปใส่ไว้ในตะแกรงสำหรับรับจดหมาย ไม่ได้นำไปมอบให้ผู้ถูกร้องโดยตรง

๓. ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. เรื่องการแจ้งเตือนให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ แต่ไม่ได้อ่านรายละเอียด โดยเข้าใจว่าเป็นหนังสือติดตามเอกสารกรณีผู้ถูกร้องยื่นเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ ในการเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการในวาระปี ๒๕๔๗ ซึ่งผู้ถูกร้องยื่นไว้ไม่ครบ จึงไม่ได้ให้ความสนใจเพราะทราบอยู่แล้วว่าต้องยื่นเอกสารเพิ่มเติม ประกอบกับผู้ถูกร้องเกิดความเบื่อหน่ายเกี่ยวกับการยื่นบัญชี ฯ จึงไม่ได้ศึกษารายละเอียดและสำคัญคิดว่าเมื่อได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งในวาระใหม่แล้วก็ไม่ต้องยื่นบัญชี ฯ ในกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีอีก ในวันไปให้ถ้อยคำผู้ถูกร้องไม่ได้เตรียมเอกสารมาเพื่อยื่นบัญชี ฯ แต่รับว่าจะรีบดำเนินการโดยเร็ว และรับทราบว่ากรณีไม่ยื่นบัญชี ฯ ทุกกรณีและการยื่นเอกสารประกอบไม่ครบถ้วนมีความผิดตามกฎหมาย

ภายหลังจากวันที่ให้ถ้อยคำจนถึงวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องนี้ ผู้ถูกร้องยังมีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบในกรณีดังกล่าวต่อผู้ร้องแต่อย่างใด

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเสนอเรื่องขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว

เป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องและให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก่ข้อกล่าวหาใจความสรุปว่า ผู้ถูกร้องมิได้มีเจตนาที่จะจงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากผู้ถูกร้อง ได้ยื่นบัญชี ฯ และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ตามลำดับแล้ว ต่อมาผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการอีกวาระหนึ่งติดต่อกัน ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งใหม่แล้วเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๗ การยื่นบัญชี ฯ ดังกล่าวเป็นระยะเวลาคาบเกี่ยว กับการยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงทำให้ผู้ถูกร้องเชื่อโดยสุจริตว่าการยื่น บัญชี ฯ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นการยื่นเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งต่อเนื่องจากครั้งก่อนถือเป็น การยื่นบัญชี ฯ อันเนื่องจากการพ้นวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ด้วย เพราะทรัพย์สินของผู้ถูกร้องมิได้มีการเปลี่ยนแปลง หากผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ แล้ว ผู้ถูกร้องก็คงจะไม่ยื่นบัญชี ฯ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเตือนจากสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว แต่เข้าใจว่าเป็นการแจ้งให้ดำเนินการส่งเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๗ ที่ยังยื่นไม่ครบถ้วนเนื่องจากผู้ถูกร้องถูกฟ้องในคดีล้มละลายจึงต้องรอให้เจ้าหนี้แจ้งยอดหนี้ แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนเพื่อจะถือเอายอดหนี้นั้นเป็นจำนวนหนี้สินที่ผู้ถูกร้องมีต่อบุคคลอื่น

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะ พิจารณาวินิจฉัยได้

พิจารณาแล้ว ขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ได้มีประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาคดีใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป คดีจึงอยู่ใน อำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้ดำเนินการปรับปรุงให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีตามคำร้องของผู้ร้องต่อไปได้

ปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยในประการที่ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ หรือไม่ ข้อเท็จจริงเบื้องต้นตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องฟังได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น ๓๘๑,๖๖๔,๔๕๑.๐๕ บาท จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้บริหารและสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสมุทรปราการ ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ และ มาตรา ๓๓ ปากฎว่าผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวตามวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

โดยผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้องแล้วเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๓ ตามลำดับ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

พิจารณาแล้ว ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ ตามวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ทั้ง ๆ ที่ผู้ถูกร้องทราบว่ามีหน้าที่ที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ยื่นบัญชีดังกล่าว เมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว ภายหลังเมื่อผู้ร้องตรวจพบ สำนักงาน ป.ป.ช. ก็ได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบในกรณีดังกล่าวรวม ๓ ครั้ง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือไว้โดยชอบแล้วแต่ผู้ถูกร้อง กลับเพิกเฉยได้ชี้แจงเหตุผลใดต่อผู้ร้อง ข้อที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจว่าหนังสือแจ้งเตือนดังกล่าว เป็นการแจ้งให้ส่งเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๓ ที่ผู้ถูกร้องยังยื่น ไม่ครบถ้วนนั้น ก็ปรากฏว่าหนังสือทั้งสามฉบับมีข้อความระบุไว้ชัดเจนแจ้งว่าผู้ถูกร้องยังมีได้ยื่นบัญชี ฯ และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่มีข้อความใดที่กล่าวถึงการยื่น เอกสารไว้ไม่ครบถ้วนอันจะทำให้ผู้ถูกร้องเข้าใจผิดดังที่กล่าวแต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าผู้ถูกร้อง เชื่อโดยสุจริตว่าในการยื่นบัญชี ฯ และเอกสารประกอบเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๓ กรณีเข้ารับตำแหน่ง อีกวาระต่อเนื่องจากครั้งก่อนถือเป็นการยื่นบัญชี ฯ และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ในวาระแรกด้วยนั้น ก็เห็นว่าการยื่นบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๓ มีระยะเวลาห่าง จากกำหนดเวลาที่ผู้ถูกร้องต้องยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๔ ถึง ๑๐ เดือน จึงไม่ใช่ระยะเวลาที่คาบเกี่ยวกันจนอาจเป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องเข้าใจผิดดังที่อ้าง ข้ออ้างดังกล่าวของผู้ถูกร้องจึงไม่มีเหตุผลให้รับฟังได้ อีกทั้งต่อมาเมื่อผู้ถูกร้องไปพบและให้ถ้อยคำชี้แจง ต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องก็ได้รับทราบแล้วว่ายังมีได้ยื่นบัญชี ฯ และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และยอมรับว่าจะยื่นบัญชี ฯ ดังกล่าวโดยเร็ว แต่จนถึงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ที่ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ ผู้ถูกร้องก็ยังเพิกเฉยไม่ยื่นบัญชี ฯ

และเอกสารประกอบแต่อย่างใด ทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าการละเลยหรือเพิกเฉยไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินดังกล่าวมีโทษทางอาญา พฤติการณ์จึงสื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องไม่ใส่ใจต่อหน้าที่อันสำคัญ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะต้องปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวโดยเคร่งครัดเพื่อให้เกิดการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐของผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ กำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี การกระทำของผู้ถูกร้องจึงต้องตามมาตรา ๓๔ ซึ่งห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอันเป็นมูลกรณีตามคำร้องของผู้ร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายพงษ์ศักดิ์ มะลิเย่ม ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งเป็น วันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งตามความเป็นจริงตามคำร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และประกาศคณะปฏิรูป การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสาม วรรคสี่ และมาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)

นายสมชาย พงษ์ธา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ